Anakronism

Litteraturvetenskap - Ord i svenska, Ord

Ordet betyder: företeelse som hör hemma i en annan tid än den skildrade; föråldrad företeelse (SAOL, 2015). Mer om ordet på svenska.se

Mer om ordet

Innebär att en företeelse, till exempel föremål, begrepp eller händelse, placeras i fel tidsepok i ett litterärt eller konstnärligt verk. I svenskan är det belagt sedan 1833. Ordet härstammar från grekiska anachronismos; ett kronologiskt misstag (SO, 2021).

Ett exempel kan vara någon använder en mobiltelefon i en film som utspelar sig på 1960-talet. Ett annat är om någon säger ett slangord från 2020-talet i en episod som ska skildra 1980. En del anakronismer är medvetna, för att till exempel framkalla en överraskningseffekt eller komik, men väldigt många är misstag.

Exempel på anakronism

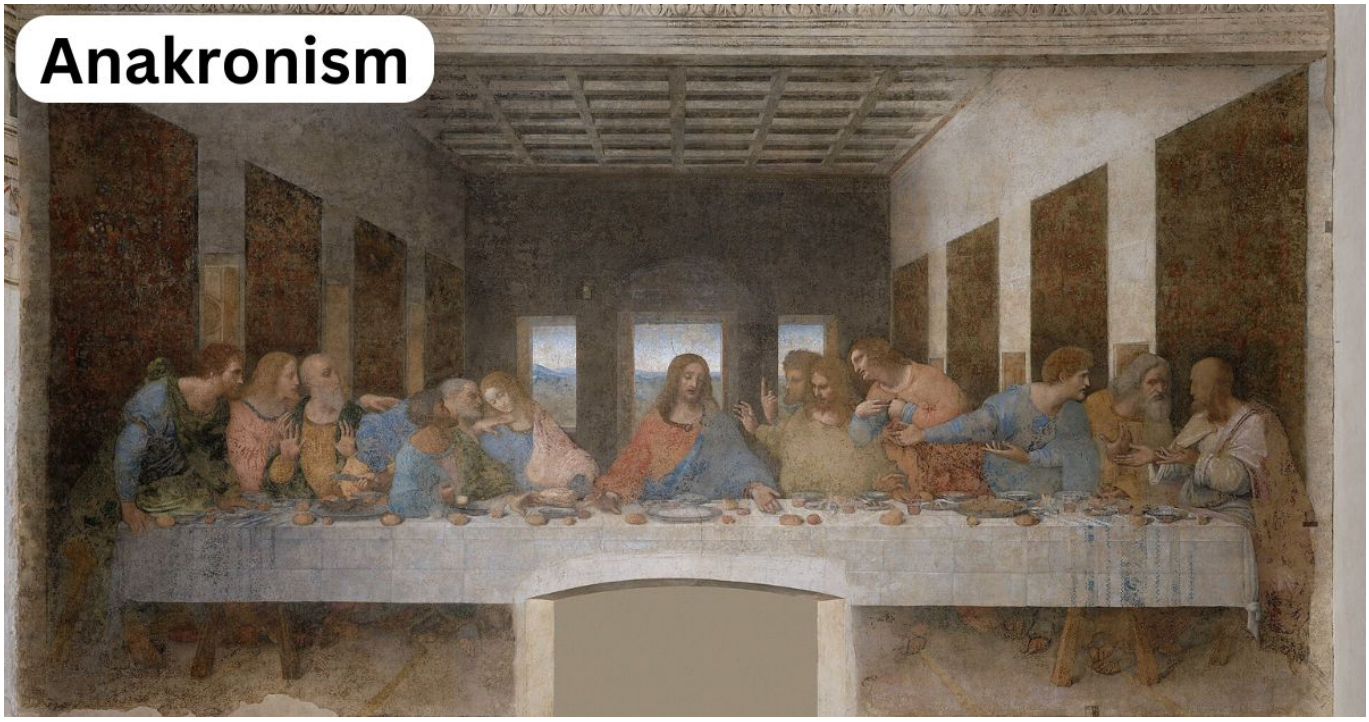

Nattvarden av Leonardo da Vinci (1498) skildrar hur apostlarna står vid ett långbord. Detta slags bord var okänt vid tiden för Jesu sista måltid. Sagan om Karl-Bertil Jonssons julafton skrevs ursprungligen 1964. Den tecknade filmen hade premiär i svensk TV 1975. Familjen Jonsson har TV trots att det kör gengasbilar på gatorna och taxeringskalendern är från 1942. Pappa Tyko Johnsson somnar till filmen Lilla helgonet från 1944 och vaknar till Julnygammalt med Bosse Larsson som sändes på 70-talet.
Wikipedia

Metod och generella aktiviteter

Inskickad av: Fredrik Sandström, Gäddgårdsskolan, Arboga
CC BY NC SA

I samband med presentationen skriver eleven av lärarens anteckningar på tavlan eller gör egna noteringar samlade i en liten skrivbok. Skrivandet blir ett sätt att lära och boken en dokumentation av årets alla ord.
Förslag på generella aktiviteter om ord finns här

Fler elevaktiviteter

SVENSKA: När Romeo möter Julia uppstår kärlek vid första ögonkastet. I balkongscenen uttrycker de sin kärlek till varandra högtidligt och bildligt i otaliga komplimanger om till exempel hår, kinder och ögon. Några av uttrycken finns här: Bildspråket i balkongscenen.

Skriv om dialogen där Romeo kommer hem till Julia, där de båda beskriver sin kärlek för varandra och där de till sist skiljs åt med planer på att gifta sig, såsom den skulle låta idag.